

Ár 2011, föstudaginn 7. janúar, er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Áslaug Árnadóttir, formaður, Geir Arnar Marelsson, Jóhann Tómas Sigurðsson, Hildigunnur Hafsteinsdóttir og Guðlaug Brynja Ólafsdóttir.

Fyrir er tekið **mál nr. 23/2010**:

M
gegn
Fjármálafyrirtækinu F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 2. júní 2010 með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 28. maí 2010. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 3. júní 2010, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör frá lögmanni varnaraðila bárust þann 28. júní 2010. Var bréfið sent sóknaraðila með bréfi nefndarinnar, dagsettu 1. júlí 2010, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir sóknaraðila bárust þann 12. júlí 2010.

Málið var tekið fyrir á fundum nefndarinnar 8. október og 3. desember 2010 og 7. janúar 2011.

II.

Málsatvik.

Þann 27. júlí 2007 gerði sóknaraðili bílasamning nr. X við varnaraðila vegna leigu á bifreiðinni Y, skráð 11. júlí 2007. Leigutími var frá 27. júlí 2007 til 5. ágúst 2014 og skyldi fjöldi greiðslna vera 84. Kaupverð hins leigða var kr. 5.594.437, innborgun kr. 539.800 og stofngjald kr. 129.606. Samningsverð var kr. 5.184.243. Mánaðarleg leiga miðað við ISK var kr. 75.633. Um vexti segir í samningnum: „Vextir eru óverðtryggðir vextir bílasamninga samkv. ákvörðun F á hverjum tíma. Vextir miðast við myntkörfuna AVI sem er samsett úr EUR 29%, USD 14%, JPY 19% og CHF 38%. Endanleg fjárhæð á myntkörfunni ræðst af útgreiðsludegi samnings.“

Þann 26. apríl 2010 sendi sóknaraðili varnaraðila bréf þar sem hann krafðist þess að lán hans á grundvelli bílasamningsins bæri breytilega vexti sem miðuðust við LIBOR vexti að viðbættu föstu álagi sem miðaðist við mismun á vegnu meðaltali einsmánaða LIBOR vaxta miðað við gengiskörfu þá sem tilgreind var í samningnum á undirritunardegi samningsins og þeim vöxtum sem tilgreindir eru í sama samningi og giltu á undirritunardegi. Þá krafðist hann þess að varnaraðili greiddi honum mismun vaxta sem innheimtir höfðu verið af samningnum og vaxta sem miðast við eins mánaða LIBOR vexti að viðbættu föstu álagi og dráttarvöxtum.

Varnaraðili svaraði ekki erindi sóknaraðila.

Málinu var skotið til úrskurðarnefndarinnar með kvörtun, dagsettri 28. maí 2010.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili gerir kröfur um: „að lánið beri breytilega vexti sem miðist við LIBOR vexti að viðbættu föstu álagi sem miðast við mismun á vegnu meðaltali eins mánaða LIBOR vaxta miðað við gengiskörfu þá er tilgreind er í framangreindum bílasamningi [varnaraðila] á undirritunardegi samningsins og þeim vöxtum sem tilgreindir eru í sama samningi og giltu á undirritunardegi.“ Þá gerir sóknaraðili einnig kröfu um: „að [varnaraðili] endurgreiði honum mismun vaxta sem innheimtir hafa verið af framangreindum samningi og vaxta sem miðast við eins mánaða LIBOR vexti að viðbættu föstu álagi samkvæmt framangreindu að viðbættum dráttarvöxtum.“

Rökstuðningur fyrir kröfu sóknaraðila byggir á því að varnaraðili hafi brotið gegn 6., 9. og 15. gr. laga um neytendalán og sé því bótaskyldur gagnvart sér. Því til stuðnings bendir sóknaraðili á að í lánssamningi komi ekkert fram um það hvernig vextir breytist eða við hvað breyting þeirra eigi að miðast, einungis sé kveðið á um að þeir skuli breytast samkvæmt ákvörðun varnaraðila hverju sinni. Í grein 3.4 í almennum skilmálum samningsins komi fram að leigusala sé heimilt að endurreikna leigugjald það sem gengistryggt er samkvæmt breytingum á LIBOR vöxtum. Af því sé einungis hægt að draga þá ályktun að vextir séu breytilegir í hlutfalli við LIBOR vexti. Einnig telur sóknaraðili að breytingar á vöxtum á lánstímanum séu ekki í hlutfalli við breytingar á LIBOR vöxtum. Í því sambandi bendir hann á að veruleg hækkun hafi orðið á vöxtum á tímabilinu 1. janúar – 1. maí 2008 en þá hafi LIBOR vextir í umræddum myntum staðið í stað eða lækkað lítilsháttar. Þá hafi vextir varnaraðila hækkað verulega umfram hækkun LIBOR vaxta í október 2008.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili telur ekki ástæðu til að tefla fram athugasemdum vegna kvörtunar sóknaraðila þar sem að varnaraðili hefur ákveðið á grundvelli dóma Hæstaréttar í málum nr. 153/2010 og 92/2010 að endurreikna bílasamning sóknaraðila án tengsla við gengi erlendra gjaldmiðla, í samræmi við niðurstöðu dóma Hæstaréttar. Þá telur varnaraðili, með sömu rökum, ekki ástæðu til að úrskurðarnefndin fjalli efnislega um kvörtun sóknaraðila.

VI.

Niðurstaða.

Í máli þessu er deilt um vexti gengistryggðs bílasamnings. Er um að ræða samning sem er hliðstæður samningum þeim sem fjallað er um í dómum Hæstaréttar frá 16. júní 2010 í málum nr. 153/2010 og 92/2010. Í þeim málum komst Hæstiréttur að þeirri niðurstöðu að bílasamningarnir væru í raun lán í skilningi VI. kafla laga um vexti og verðtryggingu, nr. 38/2001. Taldi Hæstiréttur að lög nr. 38/2001 heimiluðu ekki að lán í íslenskum krónum væru verðtryggð með því að binda þau við gengi erlendra gjaldmiðla og að reglur 13. og 14. gr. laga nr. 38/2001 væru ófrávíkjanlegar, sbr. 2. gr. laganna, og yrði því ekki samið um grundvöll verðtryggingar, sem ekki væri stöð fyrir í lögum. Því var talið að ákvæði samningsins um gengisbindingu væru óskuldbindandi. Í dómi Hæstaréttar frá 16. september 2010 í máli nr. 471/2010 var fjallað um það hvaða áhrif það, að ákvæði um gengistryggingu í samningi væru ógild,

hefði á vexti af gengistryggðu láni. Niðurstaða Hæstaréttar var sú að vaxtakjör þau sem mælt var fyrir um í samningi aðila gætu ekki komið til álita nema í tengslum við gengistryggingu lánsins, sem nú væri ljóst að hefði verið óheimil. Því væru skuldbindingar lántaka að öllu leyti í íslenskum krónum og algerlega óháðar tengingu við hinar erlendu myntir, sem aðilar gengu út frá við gerð sammingsins. Því taldi Hæstiréttur óhjákvæmilegt að ógildi ákvæðisins um gengistryggingu leiddi til þess að líta yrði með öllu framhjá ákvæðum sammingsins um vaxtahæð, en miða þess í stað við 4., sbr. 3. gr. laga um vexti og verðtryggingu, nr. 38/2001, en samkvæmt ákvæðinu skyldu vextir í slíkum tilvikum vera jafnháir vöxtum, sem Seðlabanki Íslands ákveður með hliðsjón af lægstu vöxtum á nýjum almennum óverðtryggðum útlánum hjá lánastofnunum og birtir eru samkvæmt 10. gr. laganna.

Pá voru samþykktar á Alþingi þann 18. desember 2010 breytingar á lögum um vexti og verðtryggingu. Í lögnum er m.a. mælt fyrir um það í ákvæði til bráðabirgða X að um uppgjör samninga hliðstæðum samningi þeim sem fjallað er um í máli þessu skuli fara samkvæmt 18. gr. laga um vexti og verðtryggingu, en þar segir að ef sammingsákvæði um vexti eða annað endurgjald fyrir lánveitingu eða umlíðun skuldar eða dráttarvexti teljist ógild skuli peningakrafan bera vexti skv. 1. másl. 4. gr. laga um vexti og verðtryggingu.

Af framangreindu er ljóst að ekki er hægt að verða við kröfum sóknaraðila.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kröfum M er hafnað.

Reykjavík, 7. janúar 2011.

Áslaug Árnadóttir

Geir Arnar Marelsson

Jóhann Tómas Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Guðlaug Brynja Ólafsdóttir